

Moje cesta od kalvinismu

Konfesionální autobiografie a důvody muže, který se rozešel s kalvinismem

O mém příspěvku jsem už nějakou dobu přemýšlel a pracoval na něm. Nemělo by být vyčerpávající kritikou kalvinismu nebo argumentem pro čistotu nekalvinistické teologie. Je to odpověď na skutečné dotazy těch, kteří se ptají, proč se již nedržím kalvinistických „nauk o milosti“ a „svrchovanosti Boží“. Konfesionální intelektuální autobiografie a polemický diskurz jsou žánry, ve kterých píšu, a doufejme, že bude zřejmé, na kterých místech mezi nimi kolísám. Vynaložil jsem velké úsilí, abych bagatelizoval používání technického žargonu, i když některé termíny budou nutné. Když se objeví slova idiosynkratická k problémům, udělám vše, co je v mých silách, abych je vysvětlil, ale předem žádám o shovívavost u jakékoli předpokládané slovní zásoby, která by jemnému čtenáři mohla být cizí.

Začnu uvedením argumentu, který mě přesvědčil k přijetí kalvinismu, následovaným kritikou tohoto argumentu. Poté prozkoumám hlavní intelektuální a osobní problém, s kterým jsem se jako kalvinista potýkal, a ukážu, jak to pomohlo podkopat mou víru. Nakonec na závěr zdůrazním výhody, které jsem získal z toho, že jsem byl kalvinista, a identifikuji svou vlastní pozici. Jistě, dojde k neshodám a já nejsem naivní vůči možnosti přijmout pohrdání. Mým jediným požadavkem je, aby to bylo čteno se stejnou hermeneutikou lásky k bližnímu, kterou jsem se pokusil rozšířit na spisy a učení samotných kalvinistů.

Nejsilnější argument kalvinismu

Výuka historické teologie o svobodě a otroctví člověka téměř vždy začíná sporem mezi Augustinem a Pelagiem. Aniž bychom se ponořili do všech historických detailů debaty, neshoda byla jednoduchá, ale hluboká, při zodpovězení následující otázky: Děláme spravedlivé skutky vlastní silou nebo z Boží milosti? Pelagius argumentoval prvním, Augustin druhým. Historie souhlasila s Augustinem a „pelagianismus“ byl považován za kacířství.

Ale historie to napravila. Lidská vůle je tak v otroctví hříchu, že není schopna nějakým způsobem smysluplně potěšit Boha. A to natolik, že je nutné, aby Bůh laskavě zasáhl a „regeneroval“ naše srdce, abychom se mohli pohybovat směrem k němu. Analogie, která se často používá k tomu, abychom porozuměli této paralele, je vzkříšení z mrtvých: jsme mrtví v hříchu a Bůh nás oživuje ve spravedlnosti, abychom v něj mohli věřit. Calvinisté mají úplnou a biblickou pravdu, když trvají na tom, že k přiblížení se k Bohu potřebujeme Boží pomoc.

Z toho kalvinismus dělá svůj nejsilnější argument: argument z milosti. Jednoduše řečeno, argument

uvádí, že jelikož jsme tak neschopní potěšit Boha svými dobrými skutky, musí zasáhnout, aby nás zachránil ze své (Jeho) vlastní síly a vůle. Nepřispíváme ničím k naší záchraně. Je autorem a zdokonalovačem naší víry od začátku do konce a každé tvrzení týkající se vysvětlení, proč jsme spaseni, ať už jsou to dobré skutky, moudré rozhodování nebo vytrvalá vytrvalost ve zkoušce, ve skutečnosti „bere na úvěr“ naši spásu a činí nesmyslnou milost. Boží sláva je ohrožena a my se můžeme chlubit před Bohem. Toto chápání spásy je obecně popsáno jako „mongerismus“, což znamená, že za naši spásu je odpovědný výhradně Bůh.

Když jsem se poprvé setkal s tímto argumentem, zjistil jsem, že je přesvědčivý a stále mi připadá přesvědčivý několika způsoby. V současnosti není v tisku žádný kalvinista, který by se k tomu neodvolával jako k prvnímu řádu argumentů proti arminianismu nebo proti jakékoli teologii svobodné vůle, která by požadovala „synergismus“ – myšlenku, že Bůh a lidstvo spolupracují na dosažení spásy. Postupem času ve své kalvinistické víře se mi však časem ukázaly určité nedostatky. Způsob, jakým se tyto nedostatky objevily, bude popsán níže, ale začnu s výsledkem těchto nedostatků ve formální argumentaci.

Největší slabost kalvinismu

Problém mongerismu nebo argumentu z milosti spočívá v tom, že to nakonec odejme tolik z lidské vůle, že s tím vezme i věci, od nichž by se raději distancoval. Pokud je za naši spásu zodpovědný pouze Bůh, pak se zdá, že je také zodpovědný za naše ztracení. Boží věčná volba zachránit některé a jiné ne, je bezpodmínečná. Pokud se však držíme bezpodmínečného vyvolení ke spáse, zdá se, že se musíme držet jeho logického důsledku: bezpodmínečného odmítnutí k ztracení. Stejným způsobem jsme tedy zjevně zachráněni Boží milostí kromě skutků a jsme ztraceni Božím odsouzením kromě skutků (Řím 9: 11–13). Jistě, nevím o žádném kalvinistovi, který by to přijal, ale existuje řada důvodů, proč to prozkoumáme níže.

Prvním důvodem, proč kalvinisté tento argument odmítají, je rozlišení podstaty volby a odmítnutí. Reformovaný baptistický teolog Wayne Grudem říká: „příčina vyvolení spočívá v Bohu a příčina zavržení spočívá v hříšníkovi“. Dalším rozlišovacím znakem mezi těmito dvěma kategoriemi je „že důvodem vyvolení je Boží milost, zatímco důvodem zavržení je Boží spravedlnost“ (*Bible Doctrine*, str. 292). Toto zdůvodnění však selhává, protože se zdá, že se říká, že volby jsou bezpodmínečné a zavržení podmíněné. Pokud volba není podmíněná, což znamená, že není odpovědí na předvídanou víru nebo přijatou milost, na jakém základě je Boží rozhodnutí o odsouzení podmíněno, což znamená, že je odpovědí na předvídané hříchy?

Kalvinisté by se mohli pokusit vymanit se z tohoto dilematu spekulací o logickém pořadí Božích kroků. Boží rozhodnutí o povolení Pádu by mohlo být logicky před jeho rozhodnutím, aby některé zachránil a jiné ponechal soudu. To však není k ničemu, protože v obou případech se v Bohu nachází rozhodnutí o vpuštění hříchu do stvořeného řádu a rozhodnutí o záchraně a ztracení ostatních. Prosazovat asymetrii mezi volbami a zavrhováním (jak to dělá Frame, viz *Nauka o Bohu*, str. 334) je prakticky bezvýznamné, protože jednáme v souladu s Boží „tajnou vůlí“ (nebo „vůlí rozhodnutí“), která se podle Grudema skládá z těch „skrytých nařízení, kterými se řídí vesmír a určují vše, co se stane“ (*Bible Doctrine*, str. 97). Proto je myšlenka reagovat na znalosti získané Boží předvídatostí v tomto systému nesmyslná. V kalvinismu nemůže být Bůh takto stvořen svými stvořeními, protože vůle lidstva k hříchu je daná Božím nařízením. Bůh může být podmíněn svým vlastním nařízením, ale není jasné, jak se následující tvrzení „Milující Bůh si přeje zachránit vše a zároveň si přeje ztracení mnoha pro Jeho slávu“ vyhne logickému rozporu.

Druhým důvodem, proč je tento argument odmítnut, je to, že kalvinisté věří, že za své činy nese odpovědnost člověk. V kalvinismu je doktrína Boží svrchovanosti a lidské odpovědnosti smířena s odvoláním na formu „kompatibilismu“ – víry, že naše svoboda je kompatibilní (nebo není zbavena platnosti) s kauzálním determinismem: Bůh je absolutně svrchovaný nad výsledkem lidských

rozhodnutí takovým způsobem, že za ně stále zodpovídáme. Z tohoto pohledu Bůh spolupracuje s lidskými bytostmi při každé akci a řídí jejich charakteristické znaky a povahy tak, aby se chovaly tak, jak jednají. Říká se tedy, že každá událost je 100% způsobena Bohem a 100% způsobena tvorem (viz Grudem: *Bible Doctrine*, str. 145). Podle tohoto chápání Boží prozřetelnosti Grudem říká: „*Bůh nás učinil odpovědnými za naše činy.*“, a dále říká: „*Budeme-li jednat správně a budeme-li poslouchat Boha, odmění nás.*“ A pokud nebudeme jednat správně, budeme potrestáni (*Bible Doctrine*, str. 152). Zdá se však, že to vytváří problém argumentu z milosti v tom, že Bůh již není „pouze“ odpovědný za naši spásu. Jelikož rozhodnutí víry bylo způsobeno 100% Bohem a 100% tvorem, musíme dojít k závěru, že za naši spásu jsme zodpovědní stejně, jako za svůj hřích. Argument z milosti by nás přiměl věřit, že Bůh je 100% zodpovědný za naši spásu a že my za ni zodpovídáme 0%, protože samotná milost je kauzálně dostatečná pro naši víru v Krista (viz Paul Helm v *Boží předpovědi*: 4. zobrazení, str. 170). Pokud je to pravda, kompatibilita je falešná a zbývá nám tvrdý determinismus. Lidská svoboda tedy není nic jiného než iluze. Je ironií, že nakonec se zdá, že je uveden argument pro nekompatibilitu. Samozřejmě kalvinističtí teologové to popírají a domnívají se, že za svou spásu jsou zodpovědní lidé (jak uvidíme níže), ale podle mého názoru to zmírňuje představu, že za naši spásu je „výlučně zodpovědný“ Bůh a ponechává argument z milosti významně kvalifikovaný, čímž se jeho rétorická hodnota značně snížila.

Proto, i když podle názoru tohoto autora předkládá kalvinismus z textů biblických důkazů mnoho zajímavých a dokonce uvěřitelných argumentů, ponechává nám nelogickou a nesrozumitelnou konstrukci, která je nekonzistentní a matoucí a v mém pohledu škodlivá.

Moje cesta k tomuto závěru

Moje cesta od kalvinismu začala na rozdíl od jiných cest intenzivním zamyšlením nad posledním písmenem takzvaného „TULIP“: písmenem „P“ – přetrvávání svatých. První čtyři body TULIP se zaměřují na pořadí spásy před okamžikem záchrany víry, poslední bod se zabývá stavem věřícího poté. Mnoho lidí, kteří do hloubky nestudovali „pětibodový“ kalvinismus, je přitahováno učením pátého bodu, protože teologií „jednou spasen, navždy spasen“ zajišťuje jistotu věčnosti. To rozhodně byl můj případ. Možnost odpadnutí je strašlivá vyhlídka a myšlenka na Boží milost, která mi zaručí moji bezpečnost, byla nejistější.

Proč písmeno „P“ v TULIP je nejslabším článkem mi nebylo jasné.

Excuse na TULIP

Běžná mylná představa TULIP je, že se předpokládá, že lze přijmout jeden, dva, tři nebo dokonce čtyři body a stále být kalvinistou. Fenomén „čtyřbodových“ kalvinistů, kteří běžně přijímají všechny body kromě „L“ – omezené smíření (kdo by chtěl smíření omezit?). Faktem však je, že tyto body byly navrženy tak, aby byly vzájemně propojenou logickou jednotkou, kde pokud jednu popřete, popřete je všechny. J. I. Packer tvrdí, že pokud jste jednobodový kalvinista, pak jste pětibodový kalvinista. Pokud je „L“ kompromitováno jako „neomezené“, pak z víry, že Kristova smrt objektivně dosahuje odpuštění ve prospěch hříšníků, je implikován univerzalismus – nebo doktrína, že každý je spasen. Pokud je „T“ (úplná zkaženost) popřena, pak by lidstvo mohlo být schopné posunout se k Bohu bez Boží pomoci. Pokud bude „I“ (neodolatelná milost) popřeno, je možné, aby lidstvo zmařilo Boží vůli zachránit hříšníky. Pokud je „U“ odmítnuto (bezpodmínečné vyvolení), pak je Boží volba zachránit nás podmíněna předpokládanou reakcí na něj, která zakořenila rozhodnutí o záchraně v nás samotných, a ne v Bohu. A samozřejmě, pokud bude „P“ odmítnuto, pak naši padlí budou schopni překonat Boží spásné záměry. To vše jsem se naučil od dobrých kalvínských učitelů, než jsem začal vážně uvažovat o tom, že by „P“ mohlo být vadnou premisou argumentu.

Výslovnost

V tomto bodě, pokud je čtenář stále se mnou, přikázal bych mu, aby si pamatoval, že celá teologie je pastorální teologie. Nezapojuji se do tohoto logického cvičení kvůli intelektuálnímu úniku nebo

mozkové zábavě. Mnoho otázek, které se těchto otázek týkají, jsou otázky srdce, které přemítají pozdě v noci, nebo když není zodpovězena modlitba, nebo když je milovaná osoba odolná vůči snahám o evangelizaci. Sdílím tyto logické parametry a argumenty, abych lépe vysvětlil, jak jsem se ve své víře setkal a překonal hlubokou psychologickou disonanci, která byla často plná pochybností a zoufalství. Už dávno jsem dospěl k závěru, že pro své teologické pozice se často rozhodujeme z pastoračních potřeb spíše než pro racionální argumentaci. Naše víra se jistě snaží pochopit, protože hlava sleduje srdce při hledání smysluplných hlubokých a trvalých otázek, které jsou matoucí a matoucí. Tím nechci říci, že je to správný způsob, jak dělat teologii (to by znamenalo pracovat na zjištění pravého učení Písma), ale je to typické a neuvěřitelně vlivné. Všichni musíme být v souladu se svými pastoračními potřebami, než o těchto věcech učiníme velká rozhodnutí.

Jak mohu vědět, že jsem spasen?

Moje problémy s „P“ začaly pozdě v noci po probuzení ze snu, ve kterém jsem živě stál před Bohem jako odsouzený muž. Když jsem si s jistotou myslel, že vstoupím do Království za to, že jsem důvěřoval Kristu ve spasení, zaslechl jsem strašná slova: „Odejdi ode mě, protože jsem tě nikdy neznal.“ Probudil jsem se v absolutním strachu a se studeným potem, když jsem uvažoval o ožývajících se slovech v mé mysli. Byl to možná jediný okamžik v mém životě, o kterém jsem mohl říci, že jsem cítil, jaké to je nemít absolutně žádnou naději. Žádné úsilí, modlitba, víra ani pokání nemohly změnit Boží nezměnitelný verdikt. Bylo rozhodnuto. Samozřejmě to byl jen sen a po několika hodinách meditace jsem se vzpamatoval. Zkušenost přesto vyvolala hlubokou teologickou otázku: Byl již můj věčný osud rozhodnut?

Jako student teologie, který s těmito problémy zápasil dobrých sedm let, nyní vidím, jak v této otázce bylo mnoho dalších otázek, ale jako vyděšený věřící zdánlivě bez naděje byly pro mě takové záležitosti bolestně bezvýznamné. Bohužel tyto okamžiky strachu pokračovaly šest měsíců a já jsem si vytvořil neuvěřitelný strach ze smrti. Zdálo se mi, že jediný způsob, jak jsem mohl vědět, že jsem byl spasen, bylo znát stav mého věčného zvolení. Byl jsem Bohem vyvolen pro spásu, nebo jsem byl věčně zatracen, než jsem udělal něco dobrého nebo špatného? Calvinistický teolog ve mně měl pro jistotu odpovědi na tuto otázku, ale žádná z nich nestačila. Například John Frame uvádí, že Boží věčné rozhodnutí o zatracení „nemá vliv na naši jistotu spásy“. Je to proto, že naše „ujištění není založeno na našem čtení věčných Božích nařízení, která jsou tajná, pokud je Bůh nezjeví, ale na Božích zaslíbeních“ (*The Doctrine of God*, str. 334). Jak však uvidíme, schopnost člověka věřit Božím zaslíbením spásným způsobem je podmíněna Božím věčným nařízením. Proto moje kalvinistická teologie představovala pro mé potřeby ujištění epistemologický problém: abych měl jistotu, potřeboval jsem znát stav svého zvolení, něco, co je ze své podstaty tajné a nelze jej poznat.

Krise víry a zdravého rozumu

Po intenzivním studiu všech těchto záležitostí jsem pochyboval o mnoha základních článcích víry. Nevyslovil jsem se své pochybnosti mnoha lidem, i když jsem ostatním často přiznával, že bojuji s děsivým strachem ze smrti, a nevěděl jsem, že jsem byl spasen. Jednoho večera jsem měl večeři s přítelem a svěřil se mu o svých bojích s kalvinismem a s tím, jak to podlomilo moji jistotu. Ironickým tónem se zeptal: „Tak proč stále věříš v kalvinismus?“ Řekl jsem, že si myslím, že jde o správný výklad Bible. Řekl: „Pokud pochybuješ o své záchraně, přicházíš o něco velmi zásadního ve své víře.“ Najednou mi to zasvitlo jako paprsek světla: postavil jsem složitý a nenapadnutelný systém doktríny, který mi upíral moje prvorozenství. Krátce poté jsem přehodnotil svou víru v kalvinismus a nechal ji korodovat pod sladkými sliby Písma: že věčný život je dán všem, kteří věří v Syna Božího – Ježíše Krista. Studium Lukášova evangelia, úvodní komentář k textu, standardní apologetické argumenty pro vzkříšení a úvahy Dallase Willarda o Ježíšově učení oživily moji víru v osobního Boha, který přišel v univerzální lásce a nabídl hojný život všem, kdo v něj věří. Jedná se o nejvzácnější zprávu na tváři Země. Přesto jsem svou víru v kalvinismus jednoduše nenechal zemřít bez vážného pokusu o její zachování. Následují mé myšlenky a závěry ze angažované studie knihy, jejíž spoluautorem s jedním

z mých profesorů na téma jistoty byl autor.

Problém jistoty

Problém jistoty má v kalvinistické teologii dlouhou a pestrhou historií. Snad nejoddanější praktici kalvinismu, puritáni 17. a 18. století, hluboce zápasili s tímto problémem a vymysleli mnoho inovativních a důmyslných řešení. Teologie smlouvy byla jednou z myšlenek, kde se říká, že Boží neměnná podstata je vázána smluvní dohodou s lidstvem, že nikdy nezruší svůj slib spásy skrze víru v Krista pouze z milosti. Další myšlenkou bylo vytvoření teologie rozlišování, která pracovala na rozlišení mezi „spolehlivými“ a „nespolehlivými známkami“ regenerace a autentické víry. Mnoho puritánských brožovaných výtisků, které si dnes můžete koupit, se zabývá rozlišováním mezi pravdivými a falešnými výrazy takových závažných záležitostí, jako je láska, pokání, svatost a víra. Nejslavnějším a pravděpodobně nejlepším pojednáním v tomto žánru je *Religious Affection* od Jonathana Edwardse. Je to velmi dobrá kniha, jedna z největších v americké teologii.

Přesto je každé z těchto „řešení“ prošípováno stejným epistemologickým problémem. Teologie úmluvy více či méně uvádí podmínky slibů, kterým musíme věřit, abychom byli spaseni. To nám v žádném případě neposkytuje jistotu, že budeme schopni tyto podmínky splnit, protože schopnost splnit je, podle argumentu milosti, závisí na Boží bezpodmínečné volbě spasit. Edwardsova *Religious Affections*, i když je v mnoha ohledech silná a podněcuje, často zanechává jeden introspektivní pohled jako každý jiný argument v tomto žánru. Skutečně má člověk v srdci „spolehlivé známky“, nebo ne? Odpovědi na tyto otázky jsou téměř vždy subjektivním cvičením. Zacházení s jistotou Johna Owena, zejména varovná pasáž v Židům 6: 4–6, uvádí řadu tvrzení, která je děsivé vzít v úvahu. Tvrdí například, že neúprmný věřící (ten, kdo není skutečně spasen) může být „osvícený“, ale nezměněný, obnovený nebo transformovaný. Může „ochutnat nebeský dar“, což znamená Ducha svatého, přesto stále nezažije regenerační dílo Ducha. Můžeme dokonce zažít obdarování Ducha (jako to udělal Šimon Veliký [Skutky 8: 15–21]), přesto neochutnáme „Boží dobrotu a moc, které přijdou“ (Citováno v Schreiner & Caneday: *The Race Set Before Us*, str. 195–196). Člověk tak může mít zkušenosti skutečného křesťana, přesto nemusí být skutečným křesťanem. Proto jakýkoli „důkaz“, který shromáždíme ve prospěch ujištění našich voleb, může být velmi podvržený. Jak mnozí z nás vědí, sdíleli jsme hluboké společenství s těmi, kteří již nechodí s Pánem. Pro Owena a společnost to znamená, že „neodpadli“; spíše nebyli nikdy skutečně spaseni. Mysleli jsme si, že byli zachráněni ze stejných důvodů, jaké si myslíme, že jsme zachráněni my, a přesto jsme vedeni k závěru, že nikdy nebyli zachráněni. Proto nemáme důvod si být jisti svou vlastní spásou, protože naše víra, která je zdánlivě pravá, může být ve skutečnosti falešnou.

Možné řešení?

Snad nejlepší knihou o kalvinismu, kterou jsem četl ve spojení se seriózní studií biblické teologie, je od Toma Schreiner a A. B. Canedaye *The Race Set Before Us*. Jedná se o pečlivě odůvodněnou a důkladně argumentovanou knihu, která je z hlediska kalvinismu z hlediska vytrvalosti a ujištění možná nejlepší v tisku. Pečlivá pozornost věnovaná různým hlediskům, důkladná exegeze a pastorační citlivost z něj činí „must read“ pro každého, kdo hledá skutečné a závažné odpovědi na nepříjemné problémy uvedené výše. Autoři nedělají chybu v argumentu z milosti, kterou dělá tolik kalvinistů v tom, že zacházejí s posvěcením a vytrvalostí zvoleného věřícího v souladu s kompatibilními podmínkami, které důstojně respektují jeho odpovědnost za spásu.

Stručně řečeno, argument knihy se snaží dát smysl biblickým varováním před odpadnutím (viz Řím 8:13; 11: 17–24; 1 Kor 9:27; Gal 5: 4; Kol 1:23; 1 Tes 3: 5; I Tim 1,19–20; II Tim 2,17–18; Žid 6: 4–6; 10: 26–31; Jak 5: 19–20; II Pet 2: 20–22) a kritizuje tři populární pohledy na vytrvalost a jistotu běžné mezi křesťany i čtvrtý, který je idiosynkratický pro určité myslitele ve vědeckém světě (více viz [zde](#) moje počáteční interakce s touto knihou). Prvním z nich, který zavrhuje, je prostý pohled na „ztrátu spásy“, což znamená, co říká: skuteční věřící mohou ztratit spásu tím, že nevydrží. Druhým pohled je „ztráta odměn“, který jednoduše znamená ztrátu určitých výhod v nebi, i když ne spasení, pokud

člověk odejde z víry. Třetím je pohled „testu pravosti“, který je pohledem Owena (výše), kde věřící vymyslí systém biblických „testů“, kterým hledá skutečné známky věrnosti. Testy na odpadnutí nebyly vůbec nikdy opravdově regenerovány. Čtvrtý pohled je takzvaný „hypotetický pohled“, který si představuje pouze myšlenku odpadnutí věřícího, ale zachovává realitu, která je nemožná.

Schreiner a Caneday podávají vážné argumenty prokazující nedostatky v každém z těchto názorů, pokud je zcela nerozebírají, a představují svůj vlastní pohled na varování: „pohled na prostředek spásy“ (s. 38–40). Z tohoto pohledu jsou varování prostředkem k vyvolání víry v Boží sliby a neznamenaají možnost spasení a odpadnutí od něj. Žádný skutečný věřící nepřestane dbát varování, čímž je učiní slučitelnými s Božím svrchovaným zvolením a lidskou odpovědností. Varování tedy fungují jako prostředek Boží milosti pro vyvolené, které jsou schopni dodržovat pouze vyvolení prostřednictvím svrchované Boží milosti. Řešení je důmyslné, protože přes varující pasáže přesvědčí věřícího i nevěřícího k Božím zaslíbením a ctí odpovědnost věřícího, aby jim věřil. Přesto se nepodobá ostatním názorům v tom, že není bez vlastních problémů.

Molinistická námitka

V tuto chvíli musím opatrně našlapovat, protože vedu nesouhlas s učitelem z mé školy. I když jsem neabsolvoval žádnou z jeho lekcí, bylo mi řečeno, že profesor Caneday netrpí bláznou lehoučce a je schopen bránit svůj názor (jeho blog je [zde](#)). Přesto vytrvám s námitkou, kterou předpokládal a kterou formuloval v příloze své knihy. Tato námitka byla formulována v článku Williama Lane Craiga nazvaném „*At někdo neklesne*“: Perspektiva středního poznání o vytrvalosti a apoštolských varováních, kde v zásadě tvrdí, že „prostředek pohledu na spásu“ je ve skutečnosti „ucelenějšího poznání“ koherentnější perspektivy. Střední poznání je pohled na Boží poznání, který obsahuje to, co by jeho stvoření svobodně dělala za jakýchkoli daných okolností (nebo „možného světa“), než svět stvoří. To kontrastuje s kalvinistickou perspektivou v tom, že umožňuje svobodnou vůli libertariána, což je pohled na svobodu, který je neslučitelný s kauzálním determinismem.

Aniž bychom se ponořili do podrobností tohoto vysoce technického pohledu a toho, jak souvisí s daným problémem, Craigův pohled na střední znalosti spadá pod následující tvrzení:

(1) *Kdyby nebyla vydána varování, věřící by odpadli.*

Ptá se: Považuje ho kalvinista za pravdivý nebo ne? Pokud kalvinista zastává názor, že (1) je pravda, pak se zdá jasné, že věřící jsou ve skutečnosti schopni odpadnout, protože v nejbližších možných světech, ve kterých je pravdivý předchůdce (1), odpadávají.

Jak Schreiner a Caneday odpovídají na otázku „Jsou věřící schopni odpadnout?“ Odpověď není tak jasná. Protože Schreiner a Caneday jsou kalvinisté, krátká odpověď je, že nemohou. Texticky tvrdí, že varování již neznamenaají odpadnutí, ale dopravní značky varující před kluzkými mosty naznačují, že sklouzneme ze silnice; poukazují na myslitelné výsledky, nikoli na pravděpodobné důsledky (viz str. 208). Zdá se však, že to postrádá smysl zaměňováním pravděpodobnosti s možností. Možný výsledek se příliš neliší od možného výsledku, zvláště když vezmeme v úvahu varování před zpětným sesunutím a ztroskotáním víry. Předpoklad: „Pokud polknete arzenik, zemřete“, nedokazuje, že to člověk udělá, nebo že je pravděpodobné, že polkne arsen. Přesto považuje polykání arzenu za skutečnou možnost. Jeden je schopen polykat arsen stejně, jako někdo jiný může odpadnout (viz Řím 8:13). To vytváří problém pro kalvinistický pohled, protože tato možnost je přesně to, co popírá. Zdá se, že vyvracení Schreinerova a Canedayova vůči Craigovi se nezabývá podstatou jeho tvrzení, a místo toho se utápí v upozorňování na klamné argumenty a zkreslování, týkající se technických detailů, které k němu vedly. I když připouštím, že mohou být technicky správné při jejich pojmenovávání, nejsou fatální pro Craigův závěrečný návrh, který je první premisou v jinak zdravém argumentu. Pokud vím, Craig je schopen pochopit skutečnou možnost odpadnutí a prostředky potřebné k ochraně proti němu prostřednictvím Božího středního poznání, což kalvinismus nemůže.

Irelevance řešení

I když se však ukáže, že molinistická námitka selhává, nejsem si jistý, zda Schreinerův a Canedayův pohled mohou překonat problémy pohledu „testu pravosti“. Když uvažují o „padlých běžcích“, Schreiner a Caneday porovnávají životy Petra a Jidáše. Jak Petr, tak Jidáš „nedokázali vytrvat“ po svém. Ježíš se však přimlouvá za Petra, aby jeho víra neztratila (Lukáš 22: 31-32), a nakonec je obnoven. Osud Jidáše je však jedním z rozsudků, když jde do své hořké smrti s velkou lítostí, ale bez pokání. Schreiner a Caneday docházejí k závěru, že u těch, za něž se Kristus přimlouvá (Žid 7:25), vytrvají. Ti, kteří nebyli „dáni Otcem Synu“, věčně zahynou (str. 248-49; 251-53). Petr představuje první a Jidáš druhý případ. Proto se vracíme ke stejnému epistemologickému problému: jak můžeme vědět, že nás Otec dal Synovi a že Kristus se za nás přimlouvá? Bez znalosti našeho věčného vyvolení nemůžeme mít jistotu, že vytrváme, protože nemáme žádnou jistotu, že nám bude dána milost vykonávat víru nezbytnou pro naši spásu. Varování tedy nemají smysl pro neregenerované a řešení problému záchrany „prostředky záchrany“ je irelevantní.

Závěrečné myšlenky

Existuje mnoho, mnoho dalších otázek, o kterých bych mohl psát, ale tento příspěvek je už dost dlouhý. Chtěl bych však mít se svými kalvínskými bratry a sestrami jasno v tom, že se na svůj čas v kalvinismu neohlížím s opovržením ani s lítostí. Zatímco nakonec nevýhody daleko převažovaly nad výhodami, výhody byly náležitě obohacující. Prostřednictvím kalvinismu jsem začal respektovat rozum i biblickou autoritu a to, že ani jedno z nich není řádně ctěno bez druhého. Přišel jsem se hlouběji naučit velké pravdy evangelia, což mi pomohlo upevnit moji víru v milost Boží nad i proti mým vlastním skutkům. Naučilo mě to, že Bůh se nikomu neodpovídá a může si dělat, co chce. Nevidím důvod, proč se chovat ke kalvinismu nebo těm, kdo ho učí, opovržlivě, ani netvrdím, že jsem tomu uvěřil tak, jak je tradičně chápáno. Tento příspěvek je jednoduše moje intelektuální autobiografie se závěrečnými důvody mého střetnutí s kalvinismem. Jako arminiánský molinista nejsem naivní vůči problémům, které vidím. Myslím si však, že je v arminianismu méně problémů, které lépe slouží mé víře. Podle mého názoru mohu spočívat na univerzální Boží lásce vyjádřené skrze Krista; to je kotva nebo moje duše. Už nemusím spekulovat o tajných diskriminacích „Boha za Bohem“ – protože mohu upřít oči na Krista a běžet závod s radostí a opovrhovat stejnou hanbou světa, stejnou hanbou, která se navršila na ukřižovaného Boha.

Adam

Články v rubrice **Koutek pro ex-kalvinisty**:

Svědectví	Téma
Proč už nejsem kalvinista	odchod ze sboru Acts29 (Skutky 29)
Moje cesta od kalvinismu	konfesionální autobiografie a důvody
Kalvinismus je zenová filozofie	teologické problémy kalvinismu
Bůh kalvinistů není mým Bohem	díky kalvinismu jsem byl v nebezpečí života